

GOST KOMENTATOR - Davor Gjenero: Preuzimanje liderstva nije tako rizino kao što se možda ini

Blog

Posted by:

Objavljeno: 2006/12/5 18:10:10

Davor Gjenero, nezavisni politički analitičar iz Zagreba piše za lesar.info

Da bi lijevo-liberalna koalicija na izborima mogla pobijediti, potrebno je oblikovati jasno i prepoznatljivo liderstvo. Odluka Radimira Čačića i HNS-a da više od godine dana prije izbora preuzmu to liderstvo i Čačića profiliraju kao premijerskog kandidata čini se politički rizičnom. Naime, treća stranka po snazi, a HNS očitito zauzima to mjesto, vrlo teško može preuzeti liderstvo, a lako može maksimalizirati dobiti zauzimanjem «pivotalne pozicije», tj. pozicije u kojoj bez nje niti jedna niti druga snažnija stranka ne mogu formirati parlamentarnu većinu, pa zbog toga «treće stranke» dobivaju i veću utjecaj na izvršnu vlast, nego što bi im pripadao po snazi u biračkom tijelu. U Hrvatskoj se politička arena ubrzano defragmentira, a afera Glavaš na neki je način bila katalizatorom političke arene. Defragmentacija je dodatno ubrzana time što su samo četiri stranke - HDZ, SDP, HNS i IDS - glasovanjem o pitanju treba li Sabor arbitrirati u rad sudbene vlasti i onemogućiti progon zastupnika za ratne zločine ili valja poštivati navedene vladavine prava i zaštititi autonomiju sudstva dokazale da samo one pripadaju ustavnom luku. Osim toga, budući da je europeizacija Hrvatske biti jedno od ključnih političkih pitanja u narednom razdoblju, samo stranke vrsto ukorijenjene u frakcijama Europskoga parlamenta imaju šansi bitno utjecati na procese koji se odvijati u Hrvatskoj i vezano uz Hrvatsku. Ponovo su to iste četiri stranke. Sve druge nisu stranke u pravom smislu riječi – nisu organizacije koje sudjeluju na izborima, kako bi nakon izbora mogle sudjelovati u vlasti ili utjecati na vlast. Potencijal svih ostalih stranaka jednak je potencijalu sadašnjih HDZ-ovih političkih kvazipartnara – te stranke podupiru Vladu u parlamentu, njihovi članovi dobivaju sinekure u državnom aparatu i javnim poduzećima, ali njihovih članova nema na mjestu gdje se donose političke odluke - u Vladi koja treba biti kolektivno tijelo izvršne vlasti.

Odluka o preuzimanju vodstva lijevo-liberalnoga bloka za HNS ipak nije tako rizična kao što se to na prvi pogled možda čini. Tom je odlukom, doduše, poslana i jasna poruka HDZ-u kako postizborno savezništvo s njom niti nakon ovih izbora neće biti na dnevnom redu, a to znači da HDZ-u preostaje samo to da većinu za iduću mandat ponovno može pokušati prikupiti jedino potporom organizacija koje nisu stranke u pravom smislu riječi, poput HSP-a i HSL-a, naravno, ako ovima uspije prije izborni prag.

Eksplozivni rast potpore Čačiću kao premijerskom kandidatu, ali i disproporcija između potpore Čačiću (oko 22 %) i stranci (oko 8 %) govore o tome da je politička ponuda novog tipa političkoga vodstva na «političkom tržištu» izrazito dobro primljena. Politika može biti shvaćena kao poduzetništvo u pribavljanju javnih dobara, a može biti interpretirana i kao djelatnost u «iracionalnom manevarskom prostoru» koja se zasniva na «diplomatskim» lobiranjima, odnosno političkim spletkama. Sanader i Račan tom «tržištu» nude koncept kombinacije domaćeg spletkarenja i lobiranja u Bruxellesu, a Čačićeva je ponuda novost. Zato ostali premijerski kandidati, i oni «ozbiljni» -

Sanader i Račan, a i onaj «protestni» - gube potporu u odnosu na onu što su je imali prije godinu dana, a potpora raste.

U svakom se uvodnom udžbeniku iz političkog marketinga može naći poruka da se godinu dana prije izbora ne treba previše osvrutati na nalaze javnoga mnijenja, ali trendovi ipak mnogo govore. A ostaje i druga pouka marketingaša – ništa ne uspijeva tako kao uspjeh. Iako se taktika preuzimanja liderstva činila rizičnom, trendovi govore da bi to mogla biti formula uspjeha.